

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2013/2024(INI)

3.10.2013

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle

Tukholman ohjelman väliarvioinnista
(2013/2024(INI))

Valmistelija: Sirpa Pietikäinen

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavia oikeudellisten asioiden valiokuntaa, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioden valiokuntaa sisällyttämään päätöslauselmaesitykseensä seuraavat ehdotukset:

- A. ottaa huomioon, että perustamissopimuksessa EU:n tavoitteeksi asetetaan syrjäytymisen ja sosiaalisen syrjinnän torjuminen sekä sukupuolten tasa-arvon edistäminen, ja että komission on varmistettava, että Tukholman ohjelman täytäntöönpano todella vastaa yhtäläisten mahdollisuuksien ja sukupuolten tasa-arvoon liittyviä kansalaisten tarpeita;
1. korostaa, että perusoikeuksiin ja yhdenvertaiseen kohteluun sovelletaan yleismaailmallisuuden periaatetta; kehottaa neuvostoa siksi hyväksymään ehdotuksen syrjinnän vastaiseksi direktiiviksi; korostaa, että erityisesti naisiin kohdistuu usein monenlaista syrjintää ja että on tutkittava kaikkia naisten elämään vaikuttavia tekijöitä, jotta voidaan vahvistaa kaikkia perusoikeuksia ottamalla käyttöön strategioita syrjinnän ehkäisemiseksi ja sen kohteeksi joutuneiden suojelemiseksi sekä tekoon syyllistyneiden rikostutkinnan piiriin saattamiseksi ja samalla edistämällä sukupuolten tasa-arvoa kiinnittäen erityistä huomiota heikossa asemassa oleviin naisiin ja erityisesti vammaisiin naisiin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan heikossa asemassa olevien aikuisten suojelemista ja allekirjoittamaan, ratifioimaan ja panemaan täytäntöön vuonna 2000 tehdyn Haagin yleissopimuksen aikuisten kansainvälisestä suojelusta;
2. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään uuteen tieto- ja viestintäteknologiaan perustuvia erityisiä välineitä syrjinnän vastaisten hyvien käytäntöjen jakamiseksi Euroopassa;
3. kannustaa komissiota työskentelemään tehokkaasti sen puolesta, että laaditaan tuomioita koskeva kansainvälinen yleissopimus, jolla olisi vastaavat tavoitteet kuin Bryssel I -asetuksella;
4. ottaa huomioon, että erityisesti naisiin kohdistuu moninkertaista syrjintää, ja kehottaa jäsenvaltioita luomaan ilmoitusmenettelyjä, joilla taataan, että moninkertaisen syrjinnän kohteeksi joutuneen tarvitsee tehdä vain yksi ilmoitus, jossa esitetään useampi kuin yksi syrjinnän syy; katsoo, että on asianmukaista tukea ihmisoikeuspuolustajien toimintaa sekä yhteisöjen ja syrjäytyneiden yhteistoiminnan kehittämistä;
5. korostaa, että on tärkeää ottaa huomioon sukupuoliulottuvuus kaikissa muun muassa vammaisten, maahanmuuttajien, romaniväestön ja muiden vähemmistöjen sekä työmarkkinoilta syrjäytyneiden henkilöiden kotouttamista koskevissa strategioissa;
6. pitää myönteisenä rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annettua direktiiviä¹, ja toteaa, että tässä direktiivissä

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta

kiinnitetään erityistä huomiota heikossa asemassa oleviin henkilöihin, kuten naisiin ja lapsiin; korostaa, että he joutuvat toistuvasti kaikenlaisen väkivallan, myös perheväkivallan uhreiksi; suosittelee tällaisten vakavien ihmisoikeusrikkomusten perusteellista tutkimista ja tunnistamista ja niiden tekijöiden asettamista syytteeseen; suhtautuu myönteisesti eurooppalaisesta suojelumääräyksestä annettuun direktiiviin¹ sekä ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annettuun direktiiviin²; pyytää jäsenvaltioita siirtämään nämä direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamaan niitä mahdollisimman pian;

7. korostaa, että ihmiskauppa on vakava rikos, joka kohdistuu erityisesti naisiin, loukkaa ihmisoikeuksia ja ihmisarvoa ja jota unioni ei voi hyväksyä; pitää valitettavana, että Euroopan unioniin ja unionista pois suuntautuvan ihmiskaupan uhrien määrä kasvaa, vaikka EU:n ihmiskaupan vastainen direktiivi tuli voimaan joulukuussa 2011; kehottaa EU:n jäsenvaltioita lisäämään ponnistelujaan tämän huolestuttavan suuntauksen hillitsemiseksi varmistamalla, että direktiivin mukaisesti laaditaan yhteinen, koordinoitu ja kunnianhimoinen eurooppalainen strategia sekä kehitetään ja toteutetaan lainsäädäntöä ja toimenpiteitä ihmiskaupan ja kansainvälisten järjestäytyneiden rikollisverkostojen torjumiseksi tällä alalla siten, että keskitytään erityisesti naisiin ja alaikäisiin; painottaa, että ihmiskaupan, pakkotyön ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi toteutettavissa toimenpiteissä on keskityttävä ongelman perussyihin, joita ovat muun muassa maailmanlaajuinen eriarvoisuus; kehottaa näin ollen jäsenvaltioita täyttämään kehitysapua ja vuosituhattavoitteita koskevat sitoumuksensa ja vahvistamaan yhteistyötä ja koordinoitua kolmansien maiden kanssa;
8. korostaa, että kasvavat prostituutiomarkkinat, jotka on joissakin jäsenvaltioissa laillistettu ja institutionalisoitu, ovat osoittautuneet ihmiskauppaa ruokkiviksi, ja vaatii siksi ryhtymään toimenpiteisiin prostituutiomarkkinoiden pienentämiseksi esimerkiksi määräämällä seuraamuksia hyväksikäyttäjille sekä parittajille ja seksin ostajille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita siksi lisäämään rahoitusta ohjelmille, joilla tuetaan ihmiskaupan uhrien, erityisesti prostituoituna työskentelevien naisten, irtautumista tilanteestaan;
9. pitää myönteisenä ehdotusta direktiiviksi julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomien johtokunnan jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta³; painottaa tarvetta torjua sitkeästi jatkuvaa ”lasikattoilmiötä”, joka on yksi suurimmista esteistä naisten urakehitykselle;
10. pitää valitettavana, ettei komissio ole monista sitoumuksistaan huolimatta esittänyt lainsäädäntöehdotuksia naisiin kohdistuvan väkivallan torjumisesta, tasa-arvon edistämisestä poliittisessa päätöksenteossa tai sukupuolten välisiä palkkaeroja koskevan direktiivin tarkistamisesta;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/99/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, eurooppalaisesta suojelumääräyksestä.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta.

³ COM(2012) 0614.

11. kehottaa komissiota ehdottamaan kattavaa strategiaa ja säädöksiä naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, kuten on luvattu Tukholman toimintaohjelmassa ja kuten parlamentti on vaatinut useissa päätöslauselmissa; toistaa, että komission on luotava rikosoikeudellinen lainsäädäntöväline, jolla torjutaan naisiin ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa ja turvataan heidän oikeutensa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita myös perustamaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevän EU-koordinaattorin toimen;
12. korostaa, että on tärkeää antaa asianmukaista koulutusta virkamiehille (poliisit, terveydenhoitohenkilökunta, oikeuslaitosten työntekijät), jotka voivat joutua tilanteeseen, jossa henkilön fyysisen, psyykkisen ja seksuaalisen koskemattomuuden voidaan katsoa olevan uhattuna, etenkin sukupuoleen perustuvan väkivallan kohteeksi joutuneiden naisten tapauksessa; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan kansalaisyhteiskunnan, erityisesti kansalaisjärjestöjen, naisjärjestöjen ja muiden erityistä tukea tarjoavien vapaaehtoisjärjestöjen työtä sekä tekemään näiden kanssa yhteistyötä ja auttamaan sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreiksi joutuneita naisia;
13. kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Istanbulin yleissopimuksen; kehottaa lisäksi komissiota ehdottamaan neuvotteluohjeita EU:n liittymiseksi kyseiseen sopimukseen viipymättä;
14. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin sellaisten naisiin kohdistuvaa väkivaltaa lisäävien taloudellisten ja sosiaalisten syiden torjumiseksi, joita ovat työttömyys, matalapalkkaisuus ja pienet eläkkeet, asuntopula, köyhyys ja julkisten palvelujen riittämättömyys erityisesti julkisten terveys-, koulutus- ja sosiaaliturvapalvelujen alalla;
15. kehottaa komissiota tarkistamaan viipymättä direktiiviä 2006/54/EY ja ehdottamaan siihen muutoksia direktiivin 32 artiklan ja SEUT:n 157 artiklan mukaisesti noudattaen yksityiskohtaisia suosituksia, jotka on lueteltu parlamentin 24. toukokuuta 2012 antaman päätöslauselman liitteessä, jossa viitataan erityisesti
 - aiempaa avoimempiin palkkatietoihin
 - avoimeen työn arviointiin ja työn luokitukseen ja
 - kovennettuihin seuraamuksiin;
16. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että sukupuolinäkökohdat ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen sisällytetään kaikkeen koulutukseen, jota Euroopan juridinen koulutusverkosto, Eurooppaoikeuden akatemia ja muut asiaankuuluvat laitokset antavat lukuisille sidosryhmille oikeudellisen yhteistyön ja poliisiyhteistyön alalla; toivoo, että suunnitellaan sukupuolen perusteella tapahtuvaan väkivaltaan ja uhrien tukemista koskeviin parhaisiin käytäntöihin liittyviä erityisiä moduuleja;
17. ehdottaa, että toteutetaan yhteiskunnallinen valistuskampanja ja sovitaan yhteisesti Euroopan tasolla, että siinä käsitellään sukupuoleen kohdistuvan väkivallan vakavaa luonnetta; katsoo, että kampanjalla on pyrittävä lisäämään yhteiskunnallista tietoisuutta

sekä kansalaisten aktiivisuutta ja institutionaalista toimintaa yhtä paljon kuin torjuttaessa muita rikosten tai vahingontekojen, esimerkiksi terrorismin, muotoja, joilla on kollektiivisen vaikutuksen lisäksi henkilökohtainen ulottuvuus; katsoo, että tämäntyyppinen yhteiskunnallinen reaktio on vähentänyt merkittäväällä tavalla muiden väkivallan muotojen oikeutusta, ja että samanlaista reaktiota tarvitaan myös sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumisessa;

18. kehottaa perustamaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastoon sukupuoliasioiden yhteispisteen;
19. pitää myönteisenä komission ehdotusta asetukseksi kansalaisten ja yritysten vapaan liikkuvuuden edistämisestä yksinkertaistamalla tiettyjen julkisten asiakirjojen tunnustamista, mikä poistaa byrokratian ja EU:n toimielinten ja kansalaisten välisen kuilun;
20. kehottaa komissiota esittämään aikaisempien sitoumusten mukaisesti ja parlamentin toistuvasti esittämien pyyntöjen vuoksi ehdotuksen asetukseksi kaikkien siviilisäädyn osoittavien kansallisten asiakirjojen pätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta, jotta poistetaan syrjivät oikeudelliset ja hallinnolliset esteet niiltä sekä mies- että naispuolisilta kansalaisilta ja heidän perheiltään, jotka haluavat käyttää vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan;
21. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lähentämään koko julkisen sektorin ja toimivaltaisten viranomaisten näkemyksiä niin kansallisella, alueellisella kuin paikallisella tasolla, sillä ne vastaavat tasa-arvopolitiikan alan palvelujen suunnittelusta ja tarjoamisesta;
22. toistaa kehotuksensa hyväksyä kansainvälisen yksityisoikeuden eurooppalainen säännöstö;
23. kehottaa komissiota seuraamaan, miten eri tavoin julkisten menojen leikkaukset vaikuttava naiseen ja mieheen sukupuolten tasa-arvoon epäsuorasti vaikuttavana tekijänä; korostaa tässä yhteydessä, että alentuneet verotulot ja mahdolliset budjettileikkaukset johtavat julkisten menojen vähentämiseen, mistä kärsivät keskipitkällä aikavälillä todennäköisesti julkiset palvelut, kuten koulutus ja sosiaalihuolto, samoin kuin naiset näiden palvelujen käyttäjinä;
24. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita antamaan tunnustusta alueellisille poliisivoimille, joilla on valtuudet torjua järjestäytyneiden ja/tai rajat ylittävien ryhmien tekemiä naiseen kohdistuvia rikoksia, ja vahvistamaan näiden poliisivoimien sekä turvallisuusvirastojen ja operatiivisten poliisivoimien välistä yhteistyötä;
25. on kauhistunut, että pakkotyön uhrien kokonaismäärä jäsenvaltioissa on arviolta 880 000; toteaa, että 30 prosenttia heistä on arvioiden mukaan seksuaalisen hyväksikäytön ja 70 prosenttia muunlaisen pakkotyön uhreja, joista naiset muodostavat enemmistön;
26. kehottaa komissiota kehittämään edelleen sähköistä oikeudenkäyttöä koskevaa ohjelmaa, jonka avulla oikeudelliset tiedot ja oikeussuojakeinot ovat suoraan kansalaisten saatavilla internetissä;

27. kehottaa toistamiseen komissiota ehdottamaan yhteistyötoimia, joilla alkuperämaissa toimivat konsuliviranomaiset pyritään saamaan mukaan toimintaan, jolla estettäisiin viisumien myöntäminen väärin perustein siten, että toteutetaan alkuperämaissa potentiaalisille uhreille, erityisesti naisille ja lapsille, suunnattuja tiedotuskampanjoita yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa, sekä ehdottamaan myös toimenpiteitä rajatarkastusten tehostamiseksi, jotta estettäisiin ihmiskauppa ja laitton maahanmuutto;
28. pyytää komissiota ehdottamaan toimia ihmiskaupan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi joutuneiden naisten suojelemiseksi ja avustamiseksi toteuttamalla toimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi korvausjärjestelmien kehittäminen, turvallinen paluu, vastaanottavaan valtioon sopeutumisen edistäminen, jos henkilöt palaavat vapaaehtoisesti, avustaminen ja tukeminen heidän EU:ssa oleskelunsa aikana sekä yhteistyö alkuperämaan viranomaisten kanssa ihmiskaupan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhrien perheiden suojelemiseksi;
29. muistuttaa, että noin puolet EU:n kaikista maahanmuuttajista on naisia ja että naisten itsenäinen maahanmuuttaja-asema ja puolison oikeus työskennellä ovat ratkaisevia tekijöitä tehokkaan kotoutumisen varmistamiseksi;
30. korostaa, että on puolustettava seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä oikeuksia, ja on huolissaan siitä, että joissakin jäsenvaltioissa ehkäisyvälineiden sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien palvelujen, erityisesti abortin, saatavuus on heikko.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	3.10.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 17 -: 3 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Kläß, Doris Pack, Angelika Werthmann
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Gesine Meissner